

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kladóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 k.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Világke postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 239. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 október 20.

Elfoglaltuk Obrenovácot.

15 tisztet és 200 embert elfogtunk. A bolgárok
áttörték a szerbek elővédelmi vonalát.

Budapest, okt. 19. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

A szövetséges hadsereg támadásai tegnap is mindenütt előre haladtak. A Macsva legnagyobb része birtokunkban van. A Kolubara torkolatának mindkét oldalán a folyón át szállított cs. és kir. csapatok éjjel körül elfoglalták Obrenovác városát és az attól délkeletre fekvő magaslatokat. A Belgrádtól délre előnyomuló szövetséges csapatok az ellenséget üldözve, Ripanjon túl nyomultak elő. Egy osztrák magyar hadoszlop szuronynyal foglalta el a Grockától délre lévő Cigány-hegyet és összeköttetést létesített az alsó Morava mindkét partján eredményesen előre nyomuló német hadosztályokkal. Az Avala körül és Grockától északnyugatra levő állásokért három napon át folytatott harcokban csapataink 15 szerb tisztet és 2000 főnyi legénységet elfogtak.

A bolgárok elragadták az ellenségtől a Pirottól keletre levő első védelmi vonalat és Wranja vidékéig nyomultak elő.

Az orosz támadást mindenütt visszavertük

Budapest, október 19. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Az oroszok tegnap az alsó Styr moesár és erdő övezetében folytatták támadásaikat. A Deravnótól északnyugatra fekvő Boguslawka falunál az ellenség három ízben intézett eredménytelenül rohamot egy honvédhadosztály hadállásai ellen. Tüzeléssel és közelharcban vertük vissza. A mieink 3 tisztet és több mint 500 főnyi legénységet elfogtak, valamint két gépfegyvert zsákmányoltak. Egy Kulikovicén túl előnyomuló orosz hadosztályt újra a keleti partra üztünk vissza. Cartormszk környékén az ellenség egyes pontokon átjutott a Styr nyugati partjára. Itt még folyik a harc. Az oroszok Rafalowkától északra is nagy haderővel támadtak. Visszavertük őket, 100 embert elfogtunk. Keletgaliciában a helyzet egyébként változatlan.

A bolgár vezérkar főnöke a háborúról.

Berlin, október 19. A bolgár vezérkar főnöke arra a kérdésre, hogy meddig tart előreláthatólag a háború, a következőket válaszolta a Berliner Tageblatt szófiai levelezőjének:

— Bajos dolog valamit biztosan megjósolni, de reméljük, hogy összes hadműveleteinket tervszerűleg,

nem nagyon hosszú idő alatt keresztülvihetjük. — Egyelőre minden reményünk meg van arra, hogy elkerülhető minden olyan komplikáció, amely a háborút hosszúra nyújthatná. Eddig úgy látszik, hogy a négyes-szövetségnek nem sikerül Romániát a háborúba bevonni.

Sir Edward Grey a háború előidézője lemondott.

Amsterdam, október 19. (Magyar Távirati Iroda.) Az entente-párti Tijd jelenté Londonból: Jó forrásból eredő értesülés szerint Sir Edward Grey benyújtotta lemondását.

A Viviani-kormány megbukott.

Hága, október 19. Párisi hiteles értesülések szerint a Viviani-kormány lemondása befejezett tény.

Lemond az olasz külügy-miniszter.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Baselből jelentik: Sonnino olasz külügyminiszter lemondása küszöbön áll.

Viviani távirata Greyhoz.

Rotterdam, október 19. Dalcassé lemondása után Viviani a következő sürgönnyt küldte Greynek:

— Abban a pillanatban, a mikor ilyen mélyreható változás történt a kabinet kebelében, szükségét látom annak, hogy önt a leghatározottabban biztosítsam a felől, hogy a köztársaság kormánya a legesekélyebb irányváltásra sem gondol mostani külpolitikájában, hanem azt az eddigi irányban kívánja folytatni a legteljesebb összhangban a brit kormány politikájával.

Grey azt válaszolta, hogy kormánya nevében megköszöni a közlést és biztosította Viviani miniszterelnököt arról, hogy a két kormány együttműködésének összhangját a háború első évének eseményei és az egyesült francia angol sereg hősiessége, a melylyel válllvetve küzd az igazságos ügy diadaláért, még csak növelte.

Az oroszok nem vonulnak át Románián.

Budapest, október 19. (Saját tud.) A pétervári távirati ügynökség megcáfolja azt a hírt, hogy Oroszország a Kobrudásán való átvonulással megakarná sérteni a román semlegességet.

Hiábavaló olasz erőfeszítések.

Budapest, október 19. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az Isonzó harc vonalon folyó harcok kiterjedése növekedik. Tegnap délben erős tüzéség heves tüzelést kezdett a Krnen a tolmeini hídfőben, a Kavalenál és Plavánál levő állásaink, valamint a görzi hídfő és a doberdói fensik ellen. A tüzelés nagy hevességgel este, sőt egyes helyeken éjjel is tartott. A tüzeléstől fedezve az olasz gyalogság számos helyen támadott.

A Krnen, a Brhn—Brünn és a tolmeini hídfő állásai előtt az olasz osztagok összes támadási kísérletei gyalogságunk és gépfegyvereink tüzésében, valamint tüzéségünknek oldaluk ellen intézett tüzésében omlottak össze. Az ellenség gyalogsága ahol támadt, a legsúlyosabb veszteség mellett menekült vissza lövészárkaiba, helyenként beérte azzal, hogy avantit kiáltott anélkül, hogy kimozdult volna fedezékéből. Egy a Monte Szabotinó (Salkanótól nyugatra) ellen intézett támadást és több a Peteanó melletti hadállások ellen intézett erős előretörést (ez utóbbi hadállások közül már napok óta heves harc folyik) szintén visszavertünk. Az olasz gyalogság itt is súlyos veszteségeket szenvedett. Karinthiában és Tirolban tovább tart az ellenség élénk tüzéségi tevékenysége. Höfer.

Orosz csapatok készülnek Bulgáriába.

Bukarest, október 19. A Dimineaca jelenti Turn-Szeverinből: Vissolykin tábornok, a cár szárnysegéde, a ki Tur-Szeverinen keresztül Szerbiába utazott, hogy a Szerb vezérkarnak jelentést vigyen, a Bulgária ellen való orosz akcióról a következőket mondotta:

— Legkésőbb tizenöt nap múlva csapataink a bolgár parton lesznek. Meg vagyunk győződve róla, hogy az orosz csapatoknak Bulgáriában való megjelenése arra fogja bírni a bolgár kormányt, hogy a háboru folytatásáról lemondjon.

Az orosz tábornok nyilatkozata kétségkívül inkább agitatórikus eszlattal, mint meggyőződésből történt. Erre vall az is, hogy az orosz újságok nyíltan megírják, hogy a háboru ma sokkal komolyabb érdekert folyik, mintsem ilyen szinpadai hatásu dolgoktól eredményt lehetne várni.

Angol vélemény Szaszonov lemondásáról.

Rotterdam, október 19. A londoni Times parlamenti tudósításában ezeket írja: A parlamentnek igen nagy nehézségeket kell megvitatnia; e bajok között, amelyek be fognak következni, még a legkisebb: Szaszonov lemondása.

Az entente csapatai haditanácsot tartanak.

Lugano, október 19. A Tribunának jelenti Szalonikiból: A csapatok partraszállítása még egyre tart. Eddig összesen harmincöt ezer embert tettek partra. Számos csapat már elindult Macedóniába. A szövetséges csapatok gyülekezési helye Kumanovo. Innen szándékoznak megtámadni a bolgár hadsereg balszárnyát. Szalonikiben minden este haditanácsot tartanak, amelyen Olaszország és Oroszország katonai attaséja is részt vesz.

Ijedtség a franciáknál.

Budapest, okt. 19. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Francia kormányközkben Vranja és Egripalánka elfoglalásának híre nagy megdöbbenést keltett

Az angolok megkezdték Gallipoliról az elvonulást.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Londonból a Central-News jelenti, hogy az angol csapatoknak Gallipoliról való visszavonását megkezdték.

A török főhadiszállás jelentése

Konstantinápoly, október 19. A főhadiszállásról jelentik október 17 iki kelettel: Dardanella front: Az Anaforta-szakaszon felderítő csapatok kisebb összeütközéseitől és váltakozó tüzéségi párbajoktól eltekintve semmi jelentős esemény nem történt.

Az Ariburnu szakaszon parti ütegeink elnémitották az ellenséges torpedónaszádok ágyuit, amelyek eredménytelenül tüzeltek állásainkra. E hó 11 én az ellenség 24 órán belül a Sed il Bahr-szakaszon több mint 1000 gránátot lőtt el céltalanul.

A többi hadszíntérről nincs jelenteni való.

Joffre napiparancsa.

Genfből jelentik: Ma a francia hadügyminiszterium beismerte, hogy a német vezérkar teljesen híven közölte Joffre napiparancsát. Kijelentik, hogy az Agance Havas eáfolata előbb a Times ben, azután a párisi L'Oeuvre-ben megjelent ferdítésre vonatkozott.

A Journal de Genève párisi levelezője táviratozza: Joffre napiparancsának a Havas-ügynökség által való letagadása nem vonatkozik Joffre általános instrukcióira, amelyeket semleges lapok „Napiparancs” hamis megjelöléssel tettek közzé, hanem a Times által közölt és L'Oeuvre által idézett tényleg hamisított napiparancsra. A Wolff ügynökség utólagos felháborodása tehát tárgytalan. A Wolff ügynökség genfi tudósítója megjegyzi: A Journal de Genève a Havas-ügynökség letagadó nyilatkozatának közléséhez hozzáfűzte, hogy Joffre napiparancsának valódiságát azonnal kétségbevonja.

Bukarestben tüntettek a németek ellen.

Budapest, október 19. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik, hogy tizenhetedikére virradóra a nemzeti méltóság gárdája tüntetett a német nagykövetség előtt s néhány ablakot bevertek. A rendőrség szétverte a tüntetőket.

Ujabb német sikerek Rigánál.

Lelőtt orosz repülőgép.

Berlin, október 19. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Lényeges esemény nem volt.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadserege.

Rigától délre csapataink rohammal elfoglaltak több orosz állást és Borkovitztól keletre elérték a Dünát. 1 tüztest és 240 löny legénységet elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk.

Jakobstádtól északkeletre egy orosz támadást visszavertünk. Smoloy vidékén egy harc repülőnk lelőtt egy francia két-fedelű gépet, melyet egy orosz törzs kapitány vezetett és mely egy angol géppuskával volt felszerelve.

Lipót bajor herceg hadsereg-csoportja.

Ujabb esemény nem volt.

Linsingen tábornok hadserege.

A tegnap már jelentett Tir menti harcok ránk nézve kedvezően folynak.

Kövess tábornok csapatai elfoglalták Obrenovácot.

A bolgárok győzelmes előnyomulása.

Balkán hadszíntér.

Mackensen tábornagy hadserege Kövess tábornok hadseregének osztrák-magyar csapatai elfoglalták Obrenovác városát.

Belgrádtól délre német és osztrák magyar csapatok küzdelem után elérték a Wranitól keletre, Ripánytól délre és a Duna melletti Kroekótól délre emelkedő magaslatokat.

Gallvitz tábornok hadseregének jobbszárnya harc árán elfoglalta a Seone nyugatra fekvő vidékét, valamint Vodauj és Malakrsnya helységeket. Lucienál, valamint Pozeváctól délre és keletre egészen Misljelováig a dombvidéket elragadtuk az ellenségtől.

Bojadjeff tábornok hadserege Zajecán Kunyazevác felé az Inovon túl és a Piroti katlan irányában tovább nyomulnak előre. Más bolgár csapatok a felső Morava völgyében elfoglalták Wranjét és tovább délre átlépték az Egripalánka Stypi vonalat. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Készülődnek az afgánok.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Pétervárról jelentik, hogy az afganisztáni emir nagyszabásu katonai intézkedéseket tesz. Az orosz követ az afgán kormány-nak jegyzéket adott át.

Konstantinápolyi jelentés szerint nagyobb afgán csapat utban van Teherán felé és elérték Jesdunt.

Angliában a román mozgósítást várják.

Lugano, október 19. Gaston Chiesi, a Secolo londoni tudósítója táviratozza lapján, hogy az angol diplomáciai körök biztosra veszik, hogy Románia el fogja rendelni az általános mozgósítást.

Az angolok a békéről.

London, október 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Times vezetőhelyen a következőket írja: Egy tudósítónk, a ki Németországból és Ausztriából tért vissza, közli velünk, hogy Berlinben furcsa híreszteléseknek adnak hitelt. Arról biztosít bennünket, hogy magasállású személyiségektől szerzett értesülései szerint a porosz kormány tagjai bizonyos számottevő tényezőkkel Londonban a békéről tárgyaltak és hogy az angol kormány tagjai e részben bizonyos javaslatokat tettek. Berlini magas körökben nemesak beszélnek ezt, hanem el is hiszik. Az angol lakosság hangulatára és a közvéleményre való tekintettel bizvást mondhatjuk, hogy ez a híresztelés sokkal nevetségesebb, semhogy komoly cáfelatot érdemelne.

Nincs senki Angliában, a ki elhinné, hogy a brit kormány valamely tagja vagy egyáltalán valaki felelős állásban ilyen tárgyalásokban részt venne, ha azonban tényleg akadra valaki Németországban, még pedig magas körökben, a ki ilyen együgyű önámításnak engedné át magát, akkor nincs sürgősebb kötelesség, mint ezt a feltevést alaposan eloszlatni. Biztosíthatjuk a németeket, hogy a brit nép felháborodása nyomában elsöpörné azokat vezető állásaikból, a kik ilyen bűnös tárgyalásokba becsátkoznak, vagy bármi okból elhallgatják azokat, a vagy a bűnösöket rejtegetnék. A berlini hír elejétől végig alaptalan. — A brit birodalom lakossága most inkább, mint akkor, midőn a németek átlépték a belga határt, el van tökéltve arra, hogy nem köt békét, ha csak az tartósan nem biztosítja azokat a célokat, a melyeknek eléréséért a háboru megindult.

Egy nagyváradi tüzérhadnagy hőstette Bukovinában.

Egy hónappal ezelőtt támadtak az oroszok a leghevesebben Bukovinában és Tarnopolnál, hogy a front többi részén szenvedett vereségeiket ellensúlyozzák. A tüzérségünknek oroszálárésze van abban, hogy ezekben a harcokban győztünk. Különösen a nagyváradi tizenkilencedik tüzérezred tünt ki. Ez a tüzérezred többször a legveszedelmesebb helyzetbe került.

Egy alkalommal, mikor az oroszok irtózatossal erővel támadtak, olyan helyzetbe került két ütegünk, hogy az oroszok egészen megközelítették őket. Mindenki azt hitte már, hogy magukkal viszik őket az oroszok, amikor egyszerre megfordult a helyzet.

Dimitrijevic Szlávkó tüzérhadnagy a legszebb bravarral olyan támadást csinált, hogy az oroszok rettenetes veszteségekkel futva menekültek vissza. Dimitrijevic Szlávkót a parancsnoka katonai érdemkeresztre terjesztette fel, amely már nemsokára meg is érkezik.

Dimitrijevic Szlávkó szabadkai fiu, Dimitrijevic Bogdán görögkeleti plébánosnak a fia. Tavaly augusztusban került ki a budapesti Ludovikából, mint hadnagy és Váradról került a harcra. Ott harcolt a legnehezebb kárpáti harcokban és nem egyszer vívta ki parancsnoka dicséret elismerését.

Több hónapig ott volt a harcra, ami-

kor tavasz felé súlyos betegségbe esett és a kórházba került. Amint kikerült a kórházból, újra azonnal a harcra kérte magát. Ott van azóta és hőiesen küzd fáradtságot nem ismerve.

Országos nyers-anyag gyűjtés.

A háborus viszonyok a szükséges nyersanyagok behozatalát megakadályozzák. A gyapju hiányzik főképp, mely nélkül a hadseregnek a háboru folytán többszöröse fokozott posztószükséglete ki nem elégíthető és a kaucuk és gummi, mely számtalan oly közlekedési és technikai eszköz előállítására nélkülözhetetlen, mely nélkül a mai hadviselés egyik alapfeltételét képező fejlődött közlekedés el sem képzelhető.

Szerencsére esodálatosan fejlődött iparunk új anyag gyártására a hulladékokat is fel tudja használni: a már hasznavehetetlen rongyokból jó meleg új posztót készít, megvédeni hős katonáinkat a közelgő tél zord hidegétől; a gummi és kaucuk hulladékok pedig mint büszke autók gummi abroncsai kelnek új életre.

Ezen szükségletek érdekében indul meg egy nagyarányú új actio: a gyapju, kaucuk és gummi hulladékok országos gyűjtése.

A magyar kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala az „Országos központi hitelszövetkezet”-tel együttesen felhívással fordul az áldozatkészségében kimeríthetetlen hazafias társadalomhoz mindennemű ócska ruhának és gummi- és kaucuk-hulladéknak hadsegélyzési célokra való adományozását kérve.

Jó hasznát lehet venni mindenféle kötött és szőtt gyapju holminknak, mint amilyen a szövet és hulladék, sál, gyapjukendő és kalap, sapka, zsinór, keztü, gyapjufüggöny, gyapjuzubbony, alsóruha, feldolgozatlan gyapju, szőnyeg, matruer-gyapju, ablakvédő, futószőnyeg, kötőpáncs, harisnya, selyem, pamut és vászoncikk és hulladékok. — Ezenfelül gummi- és kaucuk-hulladékokra is nagy szükség van; ilyen az autóbicikli és kocsis abroncs, mindennemű gőz-, szivó- és nyomó-feeskendő, kertitömlő, lapda, gummicipő és esőköpeny, gummi-gyűrű, technikai gummicikk, gummilepedő, szivacs és keztü, fésű, gramfonlemezek stb.

Semmi sem értéktelen, még a teljesen hasznavehetetlen állapotban levő anyag sem: mindent fel lehet újra dolgozni. Az egyesek szempontjából ez ócska tárgyaknak nincs értékük vagy nagyon is esakély pénzürtéket jelentenek azok, míg milliók és milliók adományai végeredményben a hadviselés hatalmas eszközeit, hőseink meleg ruháját, a csapatok szállításának gyors lehetőségét és ezzel a biztos győzelmet teremtik meg.

A gyapju, kaucuk- és gummi-hulladék gyűjtését végző országos actio szervezési munkálata be van fejezve. A vidéken már megkezdették a gyűjtést az Országos központi hitelszövetkezet kötelekibe tartozó szövetkezetek és a ma holnap megindul az összegyűjtött holmik Budapestre való továbbítása ama fuvardíjmentesség alapján, melyben a kereskedelmi miniszter részesítette ezen mozgalmat.

Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy a fuvardíjmentesség csak az említett szövetkezetek által feladott küldeményeket illeti meg, amiért is legalkalmasabb az összegyűjtött holmit ily szövetkezetnek átadni. Hogy mely szövetkezetek vesznek részt a gyűjtésben, könnyen tudható meg mert azok nemesak közvetlenül fordulnak a környékbeli hazafias közönséghez, hanem ezenfelül kérelemmel fordulnak a tanulókhöz is, kik közül azoknak, kik a gyűjtés körül kiváló buzgalmat fejtenek ki, a Hadsegélyző Hivatal külön emlékérmeket fog kiosztani.

A Budapesten való gyűjtés módzatai ról és megindításáról legközelebb fogjuk a közönséget tájékoztatni. De jól teszi mindenki, ha már most szíjjelnéz háztartásában és összegyűjti felesleges lim-lomjai közül mindazt, mit katonáink javára az országos gyűjtés keretében fel lehet használni.

Posta-távirida forgalom az orosz-lengyel megszállott területeken.

Az Orosz Lengyelországban megszállott területekkel való posta és távirida forgalom tárgyában közöljük az érdekeltekkel a következőket:

A magyar és osztrák csapatok által Orosz Lengyelországban megszállott területeken állandó hadtápposta- és távirida hivatalok állítottak fel, a melyek a tábori postaszám helyett az illető hely nevével vannak megjelölve.

Ezek a hadtáppostahivatalok egyrészt a hozzájuk utalt csapatok postaküldeményeit a Tábori postautasításban foglalt szabályok alapján kezelik, másrészt a magyar-osztrák monarchia és a megszállott területek közti magán posta- és táviridaforgalmat is lebonyolítják.

A magán posta- és táviridaforgalmat illetőleg a következő szabályok mérvadók: A) Postaforgalom. A megszállott területeken levő hadtáppostahivatalhoz Magyarországból a következő magánküldeményeket lehet küldeni: 1. nyílt és zárt leveleket, 2. levelezőlapokat, 3. nyomtatványokat, 4. árumintákat 5. csomagokat legfeljebb 5 kg. súlyig, 6. értékleveleket, 7. postautalványokat. A levelek, levelezőlapok, nyomtatványok és árumintaküldemények díjazására nézve a magyar-osztrák forgalomban érvényes tarifa a mérvadó. Az összes küldemények frankókényszer alá esnek, tehát teljes összegben a feladás alkalmával bérmentesítendő. Bérmentetlen, vagy hiányosan bérmentesített küldemények a feladónak visszaadandók, illetőleg visszakézbesítendő. Azok a küldemények, a melyek a magyar-osztrák csefeforgalomban portómentesek, a hadtáppostahivatalokkal való forgalomban is portómentesek. A záradékokra nézve is ugyanazok a szabályok érvényesek.

Az összes postai küldeményeknél a felülvizsgálatot megnehezítő nyelvnak vagy írásnak használata tilos. Katonai viszonyokra vonatkozó bármilyen közlemény tilos.

Az egyes küldeményfajokra vonatkozó részletes határozmányok a következők: A levélpostai küldeményekre és értéklevelekre nézve a magyar-osztrák forgalomban érvényes szabályok mérvadók, azzal a megszorítással, hogy a levélpostai küldemények ajánlva nem küldhetők, tehát utánvétellel sem terhelhetők, továbbá expressként sem kezelhetők. A megszállott területeken feladott értéklevelek csak valamely katonai hatóság bélyegzőjének lenyomatával ellátott okmányokat és írásbeli közleménnyel el nem látott értékpapírokat, valamint készpénzt tartalmaznak.

A csomagforgalomra nézve általában a belföldi szabályok mérvadók, a következő eltérésekkel: A szállításból a rendes forgalomból kizárt tárgyakon kívül ki vannak zárva még a szennyes fehérnemű, viselt ruhák tisztátalan állapotban, továbbá mindennemű fegyver és lőszer és könnyen romló tárgy. A hadtáppostahivatalok fel vannak hatalmazva arra, hogy a csomagok tartalmát esetleg a címzett távollétében is átvizsgálhassák.

Érték nem nyilvánítható, különleges kezelés mint utánvétel, expresskézbesítés, saját kézhez kézbesítés, értesítés a kézbesítésről nem kérhető. — A megszállott területekre küldött magán csomagok vám alá esnek, ezért minden csomaghoz 2 drb. árubevallást

kell csatolni. Az elvámolást a szeszakóvái fővámhivatal végzi. A vámdíjat mindig a címzett fizeti, tehát frankócédula nem csatolható. Térti csomagok vámdíját e vámhivatal törülki tartozik.

A postautalványokat nemzetközi úrlapon korona értékben kell kiállítani. Egy utalványra befizethető maximum 1000 K. Az utalványok kiállításánál csak a magyar, német és lengyel nyelv használható. Az utalvány szelvényre csak az összeg rendel tetésére, illetőleg elszámolására vonatkozó rövid feljegyzés tehető, más írásbeli közleményre azonban azt felhasználni nem szabad. Távirati és expresszautalványok nem küldhetők. Kifizetési értesítés nem kérhető.

A magyar szent korona országainak területére szóló utalványok érvényességére nézve a belföldi szabályok mérvadók. — A katonai igazgatás a könyvelt postai küldeményekért kártérítést csak abban az esetben ad, ha a kár nyilvánvalóan valamely alkalmaszottjának hibájából, vagy mulasztásából keletkezett. A felszólamlás határideje a feladástól számított 6 hónap.

B) Távirdaforgalom. A megszállott területeken felállított összes távirдахивatalokhoz küldhetők állami és szolgálati táviratok. — Magántáviratok ellenben csak azokhoz a hadtávirдахивatalokhoz, amelyekhez ily táviratok kifejezetten engedélyezve vannak. Magántáviratokat kizárólag közértelmű magyar, német vagy lengyel nyelven lehet szerkeszteni a azok katonai viszonylatokra vonatkozólag semmiféle közleményt nem tartalmazhatnak. A táviratok díjazására és egyéb tekintetben is a belföldi szabályok mérvadók. A táviratokat a hadtápostá és távirдахивatal székelyében kézbesítik. A hadtápostá és távirдахивatalokkal váltott magántáviratok kivétel nélkül cenzura alá esnek.

Eddig a magánforgalom számára a következő hadtápostahivatalok nyitak meg: I. osztályuk: Dabrowa in Polen, Olkusz, Noworadomszk, Piotrkow, Jedrzejew, Miechów, Włosz wa, Działoszy, Kielec, Busk in Polen, Pinceow, Szeszkociny, Działoszyca és Radom. II. osztályuk: Belchatow, Gorskowice, Nowa, Breznica, Pajecno, Rudniki, Sulejow, Szereow és Wolborz helyeken. Az itt felsorolt I. osztályu hadtápostahivatalok valamennyijével a fent említett összes magánpostai küldemények és táviratok válthatók. A II. osztályu hadtápostahivatalokkal értéklevelek, postautalványok és táviratok nem válthatók, hanem csak levélpostai küldemények és csomagok.

A hadtápostá és távirдахивatalok a hadtápostá és távirдахивatóságoknak vannak alárendelve, a melynek székhelye a katonai kormányzóság mindenkor székelye, jelenleg Lublin.

Nagyvárad, 1915 október hó 16.

A nagyvárad
Kereskedelmi és Iparkamara.

*** Népfelkelők jelentkezése**

A m. kir. honvédelmi miniszter ur folyó hó 17-én 287385/1915 sz. illetve 13100. eln. 18/1915 szám alatt kelt rendeletével az 1873—1896 években született s a bemutatkozó szemleken alkalmatlannak talált népfelkelésre kötelezettek kivül elrendelte ugy az A) mint a B) alosztályu és a népfelkelési tényleges szolgálat alól bevonulásuk előtt, vagy után akár meghaló ott, akár bizonytalan időre felmentett népfelkelésre kötelezettek (felmentett volt tisztek is) összeírását. Ezen rendelet alapján felhívom tehát mindazon 1873—1896 években született A) és B) alosztályu népfelkelésre kötelezett egyénekre, akik a népfelkelési tényleges szolgálat alól határozott avagy bizonytalan időre felmentettek, hogy összeírásuk és felmentési címgazolásuk végett a város tanácsa katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 31. sz.

szoba) haladéktalanul jelentkezzenek s népfelkelési igazolványaikat és felmentési irataikat hozzák magukkal. Nagyvárad, 1915 okt. 18. **Elemér Ferenc**, katonaiügyi tanácsnok.

Levél a szerkesztőhöz.

A tegnapi napon a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Mint régi előfizetője nagyon kérem, sziveskedjék alábbi közérdekű soraimnak becses lapjában helyet adni:

— A Nagyvárad város közéletmezését vezető közegeket a legnagyobb dicséret és a város közönségének osztatlan hálája illeti meg azért, hogy a fenyegető tojásinséget a tőlük telhető módon, de egy pár hétre mégis elhárították felőlünk. Érti és tudja ezt a város minden háztartást vivő embere, mert az ilyen kis mértékben fogyasztók voltak legjobban kitéve a tojás hiányosságának, szemben a vendéglők, kávéházak, cukrászdák nagy szükségleteivel, akik egyszerűen elvásárolták előlünk azt, ami kis készlet volt.

S most, hogy a város lehetővé tette, hogy szükségleteit mindenki bizonyos fokig kielégíthesse, nekünk, olasz lakosoknak mégis panaszunk van ellene.

Mert ha a város lehetővé tette, hogy tojás szükségleteinket kielégíthessük, ugy tegye lehetővé, hogy ahhoz idejében hozzá is juthassunk. Mert az még is lehetetlen állapot, hogy mi, akik olasziból tojást akarunk venni, akár van időnk rá, akár nincs, csak azért, mert másképp nem juthatunk hozzá, szaladjunk át a Szent László térre, vagy a Teleky utcára. Elvégre a városnak nem kerülne túlságosan nagy fáradságába, hogy az Olasziban levő liszt raktárban is árulasson tojást s ezzel egyszersmind az itt lakónak is nagy hasznára lenne.

— Szerkesztő urnak szivességét megköszönve maradok

Öszinte tisztelője

Egy régi előfizető.

Télire a katonáknak!

A Jobbkéz felhívása Nagyvárad város és Biharvármegye lelkes asszonyaihoz:

Előre! E jelszó alatt küzdenek hős fiaink és viszik győzelemre fegyvereinket. E jelszó hallatára a rohamban lelkesedtek fel német testvéreink s ölelték keblükre véreinket.

E jelszó alatt működünk és működtünk mi is, a Vörös-Kereszt Ezylet. E jelszó mellett készítetjük és gyűjtöttük a mult év őszén a hősapkákat, térd és kézesuklóvédőket. A Kárpátok szent béréin ezek a mi könnyeinkkel és hős katonáink vérével öntözött meleg ruhák védték és segítették katonáinkat.

Az idő int, hadseregünk és vitéz katonáink most is számítanak ránk. Kezdjük tehát újból sürgősen készíteni a meleg ruhákat erős kitartással, azzal a meleg érzéssel, amellyel teljesítettük a multban.

Az Országos Hadseregélyző Ruházati Bizottság által kért holmit: 1 sál gyapjufonalból (nem harasztból, pamutból, mert ezek használhatatlannak bizonyulnak), 250 cm. hosszú és 25 cm. széles legyen. Ily sálakat lehet gyapjuból és selyemből is készíteni, össze toldozva bármind színűek lehetnek, csak a méretet kell betartani. Émlegető 30 cm. hosszú, oldalnyílással a hüvelyk uj részén. Térdvédő 45 cm. hosszú, közepén a térdkalacs részére megfelelő kidudorodással.

Aki tetszi s a hozzávaló fonalat beszerelni óhajtja, forduljon a Vörös-Kereszt Jobbkézhez, mivel a Vörös-Kereszt hozat nagyobb mennyiségű gyapjufonalat. Lakóknak s akik erre nem áldozhatnak, szivesen adnak fonalat ezen célra. Minden kész meleg holmit kérünk a Vörös-Kereszt Jobbkéz-

hez (Törvényszék 25. ajtó) küldeni, hogy mi azokat vagy a Hadseregélyző bizottsághoz, vagy egyenesen a haretérre küldhessük.

VIGAN MENNEK AZ OLASZOR a fogságba.

— **Levél az olasz frontról.** —

Érdekes tábori levél jutott szerkesztőségünkhöz. Egy fiatal honvédtiszt írta haza barátjának. A levelet érdekes hangulatánál és epizód leírásánál fogva a következőkben közöljük:

Kedves Barátom!

Már régen nem írtam neked, de el se képzeled mennyi dolgom van. Nem igen érek rá a firkálásra, mert az olaszok nem hagynak szóhoz jutni, t. i. folytonosan csak püfölnök kell őket. Mi nem igen támadunk annyit, mint a talján komáék, de nálunk egy alaposan visszavert támadás többet ér, mint náluk száz roham.

Pedig néha nagyon erőlködnek s még a szemünket sem tudjuk lehunyini miattuk, olyan sűrűn kívánnak nálunk vizitálni, de mi nem nyitunk előttük ajtót. Bókot azt dobálnak nekik, csak hogy süvítő golyók és zugó gránátok alakjában. Ilyenkor akadályaink előtt véres a mező, a sok sok kakastollas legény holtteste valóságos dombot alkot előttünk.

Néha sikerül magaslati állásunkra feljutniok, de ilyenkor is megkeserülnek a mulatságot. A multkor heves, többszörös támadás után sűrű rajvonulak, bár óriási veszteség mellett, feljutott a mi árkaikba, amelyet a támadás alkalmával lassanként kiirtettünk. De nem sokáig uralkodtak benne. Kettős támadást indítottunk a mit sem sejtő taljánok ellen. Egy ezred a lejtőn felfelé kuszott árkaikhoz, míg mi oldalt indultunk ellenük. Amazokat csakhamar észrevették és élénk puska és gépfegyvertüzelés támadt mindkét részről.

Igazi, pokoli koncert volt ez. Az olaszok elszántan verték vissza a magyar honvédek szembejövő támadását, amely már egészen az árkuig hatolt. A honvédek, bár az ellenség tulsulyban volt, remületlenül küzdöttek, de talán még sem értek volna el eredményt, ha ott nem lettünk volna mi. Olyan váratlanul fogtak őket oldalba, hogy csak akkor vettek észre beünüket, mikor mi egészen közlelől oldaltüzet indítottunk ellenük. Azt vártuk, hogy az olasz most már azért sem fogja hagyni magát. De hát az ő gyávaságuk felülmulta a mi várakozásunkat. Az első lövésünkre felemelték karjukat és fehér kendőket lobogtattak felénk. S vigaa kacagva jöttek fogságunkba. Az egyik, aki tudott németül, azt mondta, hogy alig várták már az alkalmat, hogy megadhassák magukat. Megunták már a haret.

Halljuk, hogy a szerbek ellen offenzívát indítottunk. Bizony nem fog ártani, hogy megtanítsuk végre a gazember népséget.

Máskor többet, mert nem érek rá firkálni, egyéb dolgom is van. Ölel barátod.
P. L.

Falusi fuvarosok az egész téli időnyre fuvarozásra felvétetnek. Kapucinus-utca 19. sz.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: **Farkas-féle hurut-szeletkét.** Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apólló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

Egy titokzatos polgárőr.

Tegnap vagy tegnapelőtt fültanuja voltam a következő fél beszélgetésnek:

— Szervusz drágám.

— Csókollak. Ma pompásan sikerült a vásár. Tudod drágám, kint voltam a piacon. Na hát az a piaca. Micsoda szerencse.

— Képzeld! Vettem 50 darab tojást.

— Igen, ötven tojást!

— Óh nem. Párja 10 fillér volt.

— Itt nem mondhatom el, hanem majd délután.

Ez az izgató beszélgetés egy üzletben folyt le. Roppant kíváncsi voltam, hogy mi történhetett aznap a piacon. Talán valami tojásárus mondott csót, vagy óh nem is tudom, mit gondoltam. Utánna jártam hát, hogy hogy is történt a dolog, hogy tojhattak erre a napra 10 fillérért 2 tojást a tyukok?

Nem hazudott a beszélgető hölgy. Az nap tojás Eldoradó volt a piacon, de csak azoknak, akiknek a papájuk és a férjük szombaton tartják a vasárnapot. Mert mi történt a piacon?

Valami nadrágos ember, aki polgárőrnek adta ki magát, valahogy megkerített egy óriási kosár tojást. Lehet, hogy a tulajdonosa drágábban akarta adni a maximális árnál. És a polgárőr nyomban mellé is állt a kosárnak és pár pere alatt eladta az egész mennyiséget. De hogy ment ez az eladás!

Oda rohant Schwarczné, Khonné, Kleinné, Grüné, Schlesingerné és csaptak ott olyan ordítást, hogy becsületére vált volna egy karaván cigánynak is.

— Khedves... ur nekem is 20 darabot.

— Nekem is adjon 25-öt.

— Adjon nekem 30 darabot, de nincs nálam pénz!

— Nem baj, előlegezem én! Mondta a titokzatos ur és adta a tojást tizével, huszával.

A nagy kiabáló tömegben keresztül sikerült oda jutni a kosár tojás mellé egy iparosnének is. Ő is kért 10 tojást. És nem kapott csak kettőt. Na ja ő nem tartozott a társasághoz.

Nem tudjuk, ki volt a titokzatos polgárőr. Talán nem is volt az, csak annak adta ki magát, mert mégis a polgárőrökről nem lehet ilyesmit feltételezni. De ha polgárőr volt, akkor remélhetőleg ezek után meg fog indulni az eljárás ellene, mert elsősorban visszaélt hivatalos hatalmával, ami talán nem is volt neki, másodsorban igazságtalanul élt vissza ezzel a hatalommal, tehát nem méltó a polgárőrség gárdájába.

Ami a tojáskereskedőt illeti, az megérdemelte sorsát, csak a tojások nem érdemelték meg, hogy erre a sorsra jutottak.

..HIREK..

Bangha Béla Nagyváradon.

A meghívók Bangha Béla előadására elkészültek. Bangha két előadást fog tartani és pedig egyet vasárnap d. e. fél 12-kor, egyet pedig d. u. 5 órakor. A délelőtti előadás zártkörű értekezleten fog megtörténni. A d. u. 5 órakor kezdődő ünnepélyen Bangha Béla előadásának címe: „A háboru tanulságai”. A népszövetségi csoportvezetők szíveskedjenek a délutáni ünnepélyre szóló meghívókat a Népszövetségi Otthon gondnokától mától kezdve átvenni és az egyes tagokhoz, valamint az ünnepély iránt érdeklődőkhez eljuttatni. A délelőtti értekezletre a népszövetségi csoportvezetők is hivatalosak s éppen azért saját részére minden csoportvezető átveheti a délelőtti értekezletre szóló meghívót is, valamint följegyeztetheti olyan katolikus ügyek iránt kiválóan érdeklődő egyének neveit, kiket a zártkörű értekezletre meghívandóknak tart. A két meghívó szövege a következő:

Meghívó a nagyváradai Katolikus Kőr Szent László termében 1915 október hó 24-én vasárnap d. e. fél 12 órakor tartandó zártkörű értekezletre. Az értekezlet tárgya: dr. Bangha Béla Jézustársasági áldozópap előadása a katolikus szervezkedésről a hitélet, a társadalom, a sajtó terén, különös tekintettel a háboru utáni új Magyarországra. Ezen az értekezleten részt venni csak meghívóval lehet.

A Katolikus Népszövetség nagyváradai szervezete 1915 október hó 24-én vasárnap délután a Katolikus Kőr Szent termében ünnepélyt rendez, melyen dr. Bangha Béla Jézustársasági áldozópap „A háboru tanulságai” címmel előadást tart. Kezdeté délután 5 órakor. Belépti díj nincs, de szíves adományokat a Kath. Népszövetség elnökeire köszönettel fogadjunk. A tisztja jövedelem 20 százalék a Nagyváradfalva templomának felépítésére fog fordítani. Belépti jegyül a népszövetségi tagsági igazolvány vagy a meghívó szolgál.

* **Katonai kitüntetések.** A király *Hamburger József* és *Häckel János* 101. gyalogezredbeli őrmestereknek az ellenséggel szemben különösen kötelességű szolgálatuk elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagjával. Az elsőosztályú ezüst vitézségi érmét kapták: *Méray János* törzserőmester, *Lunka Péter* őrmester és *Nagy János* őrmester a 4. honvédgyalozezredben. A 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel lettek kitüntetve: *Bánszky Mihály* és *Pázmány Gyula* őrmester, *Apáti Nagy Sándor* szakaszvezető, *Zwara Márton* és *Szabó András* tizedes, *Gyurán András*, *Molnár János* és *Bokor Lajos* őrmester, *Mezgeri János*, *Hrabovszky György* és *Hipszki János* honvédek a 4. honvédgyalozezredben.

* **Szacsavay Imre emléke.** A „Szacsavay asztaltársaság” t. tagjait felkérem, hogy a f. hó 20-án, szerdán este 8 órakor, szokott helyi-egütkben (Rimanóczy külön étterem) megjelenjenek szíveskedjenek. Tárgy: Fontos értekezlet a f. hó 24-iki évforduló megünneplése tárgyában. *Kerekes Elek*, elnök.

* **Az Urnök Mária kongregációjának** tagjai kivételesen nem esütörtökön, hanem ma, szerdán délután 5 órakor tartják meg összejövetelüket.

* **Áthelyezés.** *Miskolczy Ferenc* főispán *Bujanovich Rudolf* szolgabíróét *Érmihályfalváról Székelyhidra* helyezte át.

* **Munkatársunk kitüntetése.**

Hetekkel ezelőtt megemlékeztünk róla, hogy az olasz harotéren küzdő jeles munkatársunk, *Papp Jenő*, aki zászlós a 37. gyalogezredben, vitéz és bátor magatartásáért az ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve. Ugy látszik, hogy derék munkatársunk épp oly fényesen kezeli a fegyvert is, mint a tollat. Hogy most újra falszínre hoztuk a dolgot, annak az az indító oka, hogy a *Streffleer* katonai ujságja most hozza *Papp Jenő* 37-es zászlós kitüntetését.

* **Gróf Tisza István leszállítja a zsirarakat.** A dunántúli református egyházkerület tegnapi ülésén egy jelentéktelen ügy tárgyalása alkalmat adott a miniszterelnöknek arra, hogy a fogyasztó közönség szempontjából igen fontos és örvendetes kijelentést tegyen. Valamelyik internátus költségvetési tétellei között a zsir ára kilogramonként 8 koronával szerepelt. — A miniszterelnök 6 koronával javasolta a zsir árának előírászását, mert rövid időn belül rendelet fog megjelenni, amely a zsir árát egészen hat koronáig fogja leszorítani.

* **Hadi-kölcsön jegyzés.** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaságánál folyó hó 19-ig bezárólag a harmadik hadikölcsönre 349.100 koronát jegyeztek, mely összegben a nagyvárad-belényes-vashóhi-vasut részvénytársaság 250.000 koronás és a Nagyváradvárosi-vasut részvénytársaság 20.000 koronás jegyzése bennfoglalatik.

* **Városi tej a tisztviselők családjainak.** A családok nagy része nem tud tejhez jutni. Ha egy tejárust felfedeznek, valósággal megrohanják. Különösen nagy baj ez apró gyermekes családoknál, akik nem tudják beszerezni a gyermekek részére feltétlenül szükséges tejet. A városi tej központ ellen az a panasz, hogy a tejkihordók baksisért szatócsoknak adják a tejet s a családok pedig nem kapnak tejet. A kisebb városi tisztviselők tegnapi kérvényükben rámutatnak a többek között erre s feltárják helyzetüket, hogy kis gyermekeiknek drága pénzért sem képesek a legszükségesebb tejet beszerezni. Kérik a városi tanácsot, hogy a városi tejközpontról kapjanak tejet gyermekeik részére. Kívánságukban tulajdonosok, mert gyermekeik számához képest legalább 3—8 decit kérnek naponta a meghatározott áron. Abban igazuk van, hogy a városi tej központ nem arra való, hogy a tejet olyanoknak juttassa, akik azután uszó ráskodnak azzal.

* **Vaspénz Németországban.**

Már volt szó róla, hogy Németországban a háboru tartamára bevezetik a vaspénzt. A német pénzverdében teljes gőzzel dolgoznak most és október hó végén a vasból való hadipénz már forgalomba is fog kerülni. Egyelőre csak öt pfennigeseket gyártanak vasból, még pedig öt millió márka mennyiségben. Ennek az összegnek azonban csak egy részét, hatvan millió darabot készítenek október végéig és csak ennyi kerül majd forgalomba. Az új vas öt pfennigesek eléggé komoly háborus képet mutatnak. Nem fénylenek, hanem tompa vasszürke színűek van. Középen az egyik oldalon a német birodalmi sas van, míg a másik oldalon a pénz értékjelzése.

CIPŐ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

A téli háborúról tartott tegnap a Kath. Kőr Szent László-termében nagy sikertű előadást dr. Krüger Aladár. Vetített képek kíséretében bemutatta a téli háború jellemző epizódjait. Szólt a lövészárk-harcok nehézségeiről, a tüzérségi harcokról, a tarackok jelentőségéről; válaszolt az előbbi és járőr-szolgálatot, a léghajók és repülőgépek, a hidászok és árkászok munkáját; szólt a kémekről, a zászlók jelentőségéről s végül bemutatja a mi harminc és feles mozsaraink működését. Az előkelő és nagyszámú közönség, mely a nagy termet egészen megtöltötte, az ötnegyedórás előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta és végül zajosán megtapsolta. Legközelebbi kedden Rédei Kornél premontrai tanár tart előadást a szerbiai hadjáratról.

A Fuszek-család gyászja. A széles körben ismert és tisztelt Fuszek-családot mély gyász érte. Fuszek Mária rövid pár napi szenvedés után tegnap elhunyt. Az áldott lelkű nő csendes visszavonultságában szinte páratlan jótévedője volt a szegényeknek. Fuszek Lajos iparkamarai tisztviselő édes testvérét, Hilf László derék munkatársunk pedig, aki jelenleg a bukovinai harctéren zászlós, nagyrénjét vesztette el az elhunytban. A temetés holnap, esütörtökön délután 3 órakor lesz a Teleky-utcai gyászháztól. A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak egy a maguk, valamint a többi rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy felejthetetlen szeretett jó testvérük, a legjobb nagynéne, unokatestvér és sógorzó Fuszek Mária f. hó 19-én d. u. 1 órakor, életének 72-ik évében rövid szenvedés után az Urban elhunyt. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 21-én délután 3 órakor foglalkoznak a Teleky-utca 20-ik számú gyászháznál, az ágostai evangélikus egyház szerzetesai szerint beszenteltetni és az újvárosi ágostai evangélikus temetőben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1915 október 19. Aldás és béke poraira! Hilf Ádámné, szül. Fuszek Eleonora, Fuszek Gyula, Fuszek Gusztáv, Fuszek Lajos testvérei. Hilf Ádám sógora, Hilf József, Hilf László, Hilf Ilonka, Hilf Böcke unokatestvérei. Özv. Fülöp Ferencné, szül. Emszt Eleonora unokatestvére. Özv. Emszt Gusztávné, szül. Czibe Zsuzsánna sógoróné. Fuszek Gusztávné, szül. Róth Anna sógoróné.

Megnyílik a gazdák boltja. A drágaság elleni mozgalomnak első jelentősebb eredménye lesz, ha sikerül a biharmegyei gazdák értékesítő szövetkezete. Tudvalevőleg a szövetkezet közvetlen a termelők-től, tehát első kézből beszerzett élelmiszerek által akarja lehetővé tenni, hogy a közönség ne legyen kénytelen a közvetítők, az élelmiszer-uzsorások telhetetlen zsákját tömni. Egyelőre csak az élelmiszerek egy részét képesek beszerezni, de tervbe van véve, hogy lehetőleg minél többféle élelmiszert juttasson a szövetkezet a közönségnek. A szövetkezetet tulajdonképpen a városi élelmiszeri ügyosztály vezeti. A szövetkezet már ma, október 20-án megkezd az elárusítást, az Apolló-épületben levő bolti helyiségben. Erre nézve a következő értesítést bocsátotta ki a főjegyző:

A biharmegyei gazdák értékesítő szövetkezete a város által átengedett városi Apolló bérház (Szaniszló utcai) üzlethelyiségében az árusítást folyó hó 20-án megkezd. Egyelőre bab, burgonya, szilvaiz, dió, alma, gesztenye, rizs, tojás, hagyma és

zöldségféle fog árusítani a hatóságilag megállapított árakon. Nagyvárad, 1915 október hó 19-én. Lukács dón, főjegyző.

A Gazdasági Egyesület rendkívüli közgyűlése. A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 25-én hétfőn d. e. fél 12 órakor az egyesület székházában rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A III. ik hadikölcsön jegyzése tárgyában az igazgató-választmány előterjesztése. 2. Indítvány és előterjesztések. Az idő rövidsége és a tárgy sürgőssége miatt külön meghívók nem fognak kibocsátatni. Nagyvárad, 1915 okt. 18-án. Az elnökség.

Halálozás. Oláh Lajos ismert nagyváradai építőmester, munkás életének 51. évében hirtelen, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma, szerdán, október 20-án délután fél 5 órakor lesz a Halász utca 33. sz. háztól, az elhunyt lelküdvéért a requiemet pedig holnap, október 21-én reggel 7 órakor a váradoszlói plebánia templomban tartják meg. — Imrek Károly nagyváradai asztalosmester, élete delén, alig 44 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Elhunytát neje, öt árva és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz a vízvezeték-utcai 2. sz. háztól, a requiem pedig, holnap, esütörtökön reggel 7 órakor lesz az olasz plebánia templomban.

Adományok. Winkler Jozefa 100 koronát juttatott hozzánk és pedig az Ottokár-hadiárvházra 40 K, Mária-lakra 40 K és a katonák sirja megvilágítására halottak napján 20 K t. N. N. a váradoszlói templomra küldött 2 koronát.

Államsegélyek folyósítása. Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy október 16-tól november hó 15-ig esedékes segélyösszegeiknek folyósítása folyó hó 25-én hétfőn, 26-án kedden, 27-én szerdán, 28-án esütörtökön és 29-én pénteken a tituló laktanyában levő hivatalos helyiségben fog eszközölni. Ez alkalommal mindenkivel tudatom, hogy a rend és fizetések gyorsabbá tétele érdekében a következő sorrendben fogjuk a könyvecskék kiadását és a segélyösszegek kifizetését eszközölni: Hétfőn jelentkezzenek 750-tól 1000-ig, 2000-től 2500-ig és 3000-tól 3500-ig terjedő sorszámmal ellátott egyének. Kedden 2500-tól 3000-ig és 3500-tól 4000-ig terjedő sorszámmal ellátott egyének. Szerdán 1-től 400-ig, 1000-tól 1400-ig, 4000-tól 4500-ig, 5218-5400-ig sorszámmal ellátott egyének. Esütörtökön 1400-tól 2000-ig, 5400-tól 6000-ig, 6000-tól 6297-ig. Pénteken 400-tól 750-ig, 4500-tól 5100-ig és 5100-tól 5218-ig terjedő sorszámmal ellátott egyének. Figyelmeztetek minden egyes államsegélyest, hogy a fizetési könyvecskék kizárólag a fent megjelölt sorrendben és a személyazonossági cédulák színei szerint illetékes pénztárainál lesznek fizetve és lakbérécdulák felmutatása ellenében kiadva. Ennélfogva a most megállapított sorrendet mindenki saját érdekében tartsa meg és házigazdájának azon két tanu által előttemezett nyilatkozatát, hogy lakbérilletményét pontosan kiszolgáltatja, feltétlenül hozza magával. Egyidejűleg mindenkit felhívok, hogy fizetésükért csakis személyesen jelentkezzenek, miután csak azok kaphják meg fizetési könyvecskéiket, kik azokat személyesen aláírják. Nagyvárad, 1915 okt. 16. Juricskay Barna, tanácsos.

Névváltoztatás. A belügyminiszter kiskoru Rosenberger Jenő nagyváradai lakos családi nevének Zoltán-ra való változtatását megengedte.

A kamara értesítése. Az elfoglalt orosz-lengyelországi pincowi es. és kir. kerületi paranesnokság megküldötte a paranesnokság területén levő szolid, megbízható kereskedők névjegyzékét a rájuk vonatkozó megbízhatósági és vagyoni viszo-

nyaikat feltüntető adatokkal. A névjegyzék a kamarai irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1915 október hó 19-én. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József sk. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

x Nős, óvadékképes üzletvezető keresetlik a mezőbikácsi szövetkezethez, 90-110 kor. havi fizetéssel, lakás. Rokkant katonát is elfogadunk. Ajánlatok Szilágyi Antal tanítóhoz küldendők.

*** Elveszett** a Szilágyi Dezső utcától a Kossuth-utcáig egy gránátköves mellű. A becsületes megtaláló kéretik adja be a kiadó-hivatalba, ahol illő jutalomban részesül.

*** Értesítés.** A Polgári Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a nála jegyzett II. kibocsátású hadikölcsön kötvények az eredeti elismervények ellenében átvehetők.

*** Három liter Családi rumot** készíthet bárki pár perc alatt a Farkas-féle családi rum-kivonattal. Ára 60 fillér. Családi tea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** A Nagyváradai Hitelbank** rt nál jegyzett II. hadikölcsön kötvények az eredeti elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők.

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódivai szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Hár különlegességek.

*** Családi rum** vaniliával vagy ananász ízzel literje K 3.20. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

*** Kiadó** november elsejére Rákóczi ut 7. szám négy szoba fürdőszobával, Körös utca 15. sz. ötszobás modern ujlakás, értekezni ott és Oláry I. ségnél

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Hogyha megállnak a vonatok.** Az utasoknál főleg katonaságnál töltetlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakaó tabletták, huskonzervek, painok, kondenzált tej és tejpör, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány-féle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletem a napokban megnyílik, kapható u. m. Sóshering, osszé, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Téli tea-vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet tőle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sóborszesz 56 fillér. Vigyázat! Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külön ajánlat. Telefont sz. 635.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZÍNHÁZ

Hetű műsor.

Szerdán: Korzó szépe.
Csütörtökön: Ártatlan Zsuzsi.
Pénteken: Kis gróf.
Szombaton: Lyon Lea.
Vasárnap délután: Zsuzsi kisasszony.

Legújabb táviratok.

Olaszország hadat üzent Bulgáriának.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Rómából Stefani-ügynökség jelent: Minthogy Bulgária megkezdte az ellenségeskedést Szerbiával, az olasz kormány a király parancsára kijelentette, hogy Olaszország és Bulgária közt a hadállapot fennáll.

Az antant-csapatok Szerbiában.

Budapest, október 19. (Saját tudósítónktól.) Rómából Stefani-ügynökség jelenti Athénből, hogy az antant csapatok tegnap Szalonikiból a szerb-holgar határra elindultak.

Véres tüntetés Szentpétervárott.

Budapest, október 19. (Saját tud.) A Lokalanzeiger jelenti Krisztiániából:

Pétervárott újabb véres tüntetések voltak; a munkások és a diákok vörös zászlókkal vonultak végig a városon és Tssidde képviselő a дума összehívását követelte, mire a rendőrség közbelépett. A tömeg közáporrai felett, mire kozákok verték szét a tüntetőket. Sok ember megsebesült.

A dumát nem hívják össze.

Budapest, október 19. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy a főparancsnokság székhelyén tartott minisztertanács határozatban kimondta, hogy a дума egybehívásának szüksége nem foroz fenn.

Megtorpedezett német hajók.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Stocholmból jelentik: Pernambuco 8000 tonnás, Söderhamm 1200 tonnás német gőzösöket, Höfringen magasságában angol buvárhajók megtorpedozták.

A trónörökös hadikölcsön-jegyzése.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Tegnap délután Tisza elnökletével minisztertanács volt. A trónörökös a magyar hadikölcsönre félmilliót, az osztrákra ugyanannyit jegyzett.

Földrengés Temesváron.

Budapest, október 19. (Saját tudósítónktól.) Temesvárról jelentik, hogy ott tegnap délelőtt földrengés volt valamint a délvidék több helyén is. Kár nem volt.

Koburg Fülöp herceg megvakult.

Budapest, október 19. (Saját tud.) Bécsből jelentik, hogy Koburg Fülöp herceg másik szemét is eltávolították.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

Kerekjártó Duci hangversenye. Művészi hírneve bejárta már az egész világot, kritikusok, zenekedvelők elragadtatással beszéltek és írtak róla, csodás tehetsége meghódított mindenkit s most ez a loba góhaju, lányos arcu fiatal művész eljött közénk, hogy bemutassa ragyogó művészetét. Kerekjártó Duci ma, október 20 án este a Vigadó nagytermében fog hegedülni. Játsszik azzal a tökélytel és tudással, mely csak az igazi zseninek sajátja. Nem a művészi hírnév hajtja, nem is az, hogy talentumát aranyra váltsa, hanem az igazi szánalom és megértés érzése a földöntúlvá lett kárpáti falvak lakói iránt s ennek a szent ügynek szolgálatában hozza el közénk nyirettyűjét. Hírneve mesze előtte járt. A csodagyermek megszokott ünneplése mellett megszólalt mellettefa komoly hivatott kritika és egy nyilatkozott róla, hogy egyike a legnagyobb zenetalentumoknak. A „Pesti Napló” írja róla, midőn 12 éves korában a Vigadóban vendégszerepelt: „a kis Kerekjártóban ma olyan művészt ismerünk meg, aki minden magyar hegedűsöket túl nő majd fejlődésében.” Azóta tehetsége, tudása csak fejlődött, művészi erejének egyáltalában nem ártott a korai szereplés, sőt játéka mindjobban nyert benső ségben és technikai készségben. Most mint kész művész áll előttünk s nem csalódunk ha azt állítjuk, hogy az igazi zseni szárnyalását fojzjuk érezni játékában. A hangverseny jegvei, melyeket a Hegedűs Hirlapiroda árusít, már eddig nagy számmal fogytak s a közönség érdeklődése mind nagyobb és nagyobb.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
23292—1915. szám

Hirdetmény

a tölgy- és fenyőkéreg (eser) készletek forgalomba hozatala tárgyában.

A rendőrkapitányi hivatal a m. kir. miniszterium ak 3462—1915 M. E. sz. rendelete értelmében a következőkre hívja fel a Nagyvárad város területén levő érdekeltet figyelmét.

1. Tölgy- és fenyőkéreg csak az alábbi rendelkezések szerint szabad forgalomba hozni.

2. Mindazok, kik tölgy vagy eser termelésével foglalkoztak, vagy ily árut másoktól szereznek, kötelesek bárhol található készleteiket a „Magyar szent korona országok tölgyipari központja” mint rt. cégnek (Budapest V., Nádor-utca 12.) a hatóságilag megállapított árak figyelembe vételével megvételre felajánlani.

Az ajánlatokat a fenti központtól kapható úrlapon kell megtenni október 20 áig.

Az ajánlattevők ajánlata az ajánlat postára adásától számított 14 napig köti. Ha ezen ideig a központtól választ nem nyer, árujával szabadon rendelkezhetik. Ha a tölgyipari központ az ajánlatot elfogadja, az illető tulajdonos tartozik az elfogadástól számított

14 nap alatt a fenti központ által megjelölt helyre szállítani az árukat a tölgyipari központ költségére.

A szállítás a tölgyipari központ kívánságai szerint zsákokban vagy zsákolatlanul történik, a zsákokat a tölgyipari központ az illető rendelkezésére bocsájtja.

Az eladó az árurol jegyzőket köteles készíteni, amelyen feltüntetendő az áru minősége és sulya, számla és a hivatalos fuvarlevél másolat.

Az ár 80%-át a központ azonnal megtéríti az eladónak, 20%-át pedig 8 nappal később.

Kivételt képeznek:

1. akinek 2500 kg.-nál kevesebb készlete van, az nem köteles beszozáltatni.

2. a börtgyárosok v. timárok saját üzümük folytatására szükséges anyagokat felhasználhatják.

Az október hó 2 a előtti kötött ügyletek ezen rendelet szerint is érvényesek és teljesítendőek, kivéve; ha börtgyárosnak kell teljesíteni, ilyen esetben a teljesítésre a kereskedelemügyi ministertől engedélyt kell kérni.

Börtgyárosok, kik tölgy, kéreg v. eserkészleteket a tölgyipari központ útján óhajtnak fedezni, előre látható szükségleteiket a tölgyipari központnak október hó 20 áig kötelesek bejelenteni.

Október 2-a után ezen anyagok fuvarozásához a keresk. minister ur engedélyre szükséges.

Jelen rendelet hatálya nem terjed ki az állam tulajdonába levő készletekre.

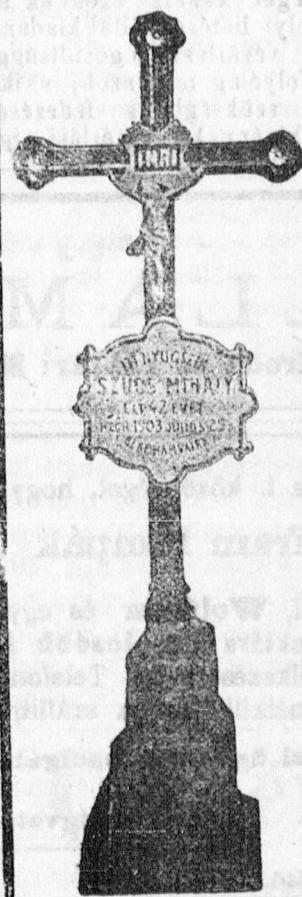
Aki a jelen rendeletben foglaltakat nem tartja, a törvény értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronaig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik.

Nagyvárad, 1915. október 17.

Rendőrfőkapitány

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 11. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutván áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudható: Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár rt.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takszolgálatnál.

Olcso és szép sirtkeresztek

cement alappal fejfák, sirtablak domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál Teleky-u. 45.

